



הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 באוקטובר 2015

963

ו' בחשוון התשע"ו

עמוד

הצעת חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור (תיקון מס' 5) (סמכות חיפוש לשוטר לשם

מניעת אלימות), התשע"ו-2015. 108

הצעת חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור (תיקון מס' 5) (סמכות חיפוש לשוטר לשם מניעת אלימות), התשע"ו-2015

- תיקון סעיף 3 1. בחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005' (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב1) היה לשוטר חשש סביר שאדם עומד לבצע עבירת אלימות נגד אחר, רשאי הוא לערוך חיפוש על גופו של האדם לשם בדיקה האם הוא נושא עמו שלא כדין נשק, וזאת אף אם לא קיים חשד כאמור בסעיף קטן (ב)."
2. אחרי סעיף 6א לחוק העיקרי יבוא:
- 6א. (א) לשם שמירה על ביטחון הציבור ומניעת עבירות אלימות, רשאי שוטר לערוך חיפוש על גופו של אדם המצוי בעסק מסוג העסקים המנויים בתוספת השנייה או בסמוך לעסק כאמור, בשעות הפעילות של העסק או בסמוך לשעות כאמור, או במקום שהוכרז עליו לפי סעיף קטן (ב), כדי לבדוק אם אותו אדם נושא עמו שלא כדין נשק, וזאת אף אם לא קיים נגד אותו אדם חשד כאמור בסעיף 3(ב) או חשש כאמור בסעיף 3(ב1); על חיפוש כאמור יחולו הוראות סעיף 3(ג).

ד ב ר י ה ס ב ר

סמכות חיפוש כאמור במקומות המועדים לאלימות, תאפשר למשטרה לפעול לצמצום האלימות. יצוין כי כדי למזער את הפגיעה בפרטיות כתוצאה מחיפוש על גופו של אדם, הוגבלו הסמכויות על ידי צמצום מטרות החיפוש לאיתור כלי נשק בלבד. נוסף על כך, סמכות החיפוש בסעיף 6ב המוצע הוגבלה במקום ובזמן.

הצעת חוק דומה פורסמה בהצעת חוק הממשלה – 584, מיום י"ט באייר התשע"א (23 במאי 2011), והיא מתפרסמת כעת בשנית, בשינויים קלים.

סעיף 1 סעיף 3(ב) לחוק קובע כי לשוטר, לחייל מוסמך ולמאבטח יש סמכות חיפוש על גופו של אדם או בכלי תחבורה, כאשר עולה חשד לנשיאת נשק או כוונה לעשות שימוש בנשק. לעתים החשש מפני שימוש בנשק לשם ביצוע מעשה אלימות איננו יכול להתבסס על חשד סביר כי אותו אדם נושא עמו נשק, למשל כאשר מדובר בכלי נשק קטן ומוצנע שלא ניתן לזהות את אפשרות קיומו ממראהו של האדם. עם זאת, ייתכנו מקרים שבהם התנהגותו של האדם בנסיבות ובמקום שבו הוא מצוי, מעוררת חשש אצל השוטר כי אותו אדם עומד לעשות מעשה אלימות, שיכול להביא לפגיעה בשלומו או בחייו של אדם אחר. מוצע על כן, לקבוע בסעיף 3(ב1) המוצע כי לשוטר (ולשוטר בלבד) תהיה סמכות חיפוש כלי נשק כאמור, בהתבסס על חשש סביר כי אותו אדם יבצע מעשה אלימות נגד אדם אחר במועד קרוב, וזאת אף אם אין לו חשד סביר לנשיאת נשק או לשימוש צפוי בנשק.

בללי ביום כ"ו בסיוון התש"ע (8 ביוני 2010) התקבלה החלטה מס' שטע"ע/4 של ועדת השרים להקמת מערך השיטור בנושא רפורמה בתחום הביטחון האישי. החלטה זו נועדה לאפשר רפורמה יסודית, אשר תגביר במידה משמעותית את הביטחון האישי של אזרחי המדינה ותושיבה, לשם שיפור באיכות החיים במדינת ישראל. להחלטה האמורה ניתן ביטוי בהצעת חוק לייעול האכיפה ולשמירה על ביטחון הציבור (חילוט וסמכויות פיקוח) (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010 (פורסם בהצעות חוק הממשלה, התשע"א, עמ' 179), הכולל תיקון שתכליתו הגנה על הציבור מפני האלימות הגואה במקומות ציבוריים, ובעיקר במקומות בילוי.

על רקע הצורך להגביר את הביטחון האישי של אזרחי המדינה ותושיבה. הצעת החוק מבקשת לתקן את חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005 (להלן – החוק), כך שיורחבו הכלים הנתונים בידי המשטרה לשם מניעת אלימות, ותאפשר עריכת חיפוש על גופו של אדם, בגדיו וכליו, בשני מצבים: הראשון, כאשר יש חשש סביר כי האדם עומד לבצע מעשה אלימות והשני, במקומות מוגדרים מראש המועדים לאירועי אלימות, וזאת אף אם לא התעורר חשד מוקדם לגבי אותו אדם בנוגע לנשיאת נשק או שימוש בו. בכך יועמד לרשות גורמי האכיפה מכלול של סמכויות המיועדות לתת מענה למלחמה באלימות, תוך איזון ראוי בין הצורך לשמור על זכויות הפרט לבין ביטחון הציבור.

¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 758; התשע"ד, עמ' 737.

(ב) מפקד מחוז במשטרת ישראל רשאי להכריז על מקום שקיים בו סיכון ביטחוני מיוחד או המשמש או המיועד לשמש בפרק זמן מסוים לבילוי אשר במהלכו יימכרו או יוגשו משקאות משכרים לשם שתיה במקום, כמקום שבו יוכל שוטר להפעיל את סמכותו כאמור בסעיף קטן (א) במועדים הנקובים בהכרזה, בהתקיים כל אלה:

(1) מפקד המחוז מצא כי קיים חשש ממשי שבעת השימוש במקום או בסמוך למועד זה יתבצעו במקום עבירות אלימות העלולות לפגוע בשלומו או בביטחונו של אדם;

(2) המקום סומן והוצג בו שילוט לפי הוראות סעיף קטן (ג).

(ג) הוכרז על מקום כאמור בסעיף קטן (ב), יורה מפקד המחוז על תליית שלטים בדבר קיומה של סמכות החיפוש האמורה בסעיף קטן (א), והמועדים שבהם ניתן לעשות שימוש באותה סמכות בהתאם להכרזה; נוסף על האמור, אם אותו מקום איננו מגודר – יסומנו גבולות המקום בדרך שיוורה מפקד המחוז.

(ד) בסעיף זה, "חיפוש על גופו של אדם" – כהגדרתו בסעיף 3(ד).

3. בתוספת לחוק העיקרי, בכותרת, במקום "תוספת" יבוא "תוספת ראשונה". תיקון התוספת

ד ב ר י ה ס ב ר

הפעילות של אותם מקומות ובסמוך לשעות אלה. סוגי העסקים המנויים בתוספת המוצעת הם: מועדון, פאב, דיסקוטק, או עסק אחר מאותו סוג שנועד לבילוי, ואשר נמכרים או מוגשים בו משקאות משכרים לשם שתיה במקום; מקום שבו נערכים משחקים באמצעות מכונות, משחקי ביליארד, משחקי קלפים או משחקי קוביות; מגרשי ספורט. החיפוש יוכל להתבצע אף בסמוך למקום העסק – באזור שבו מתגודדים הנכנסים לעסק והיוצאים ממנו – מאחר שקיים חשש שמעשי האלימות יתרחשו דווקא בו (סעיף קטן (א) המוצע).

(2) מקום שמפקד מחוז במשטרת ישראל הכריז עליו זמנית כמקום שבו ניתן לערוך חיפוש כאמור. מפקד מחוז רשאי להכריז על מקום כאמור, אם הוא מקום שקיים בו סיכון ביטחוני מיוחד או שהוא מקום שבו נמכרים או מוגשים משקאות משכרים ויש חשש ממשי שיתבצעו בו עבירות אלימות העלולות לפגוע בשלומו או בביטחונו של אדם (סעיף 6(ב) המוצע). מקומות כאלה יכולים להיות אזור של מסיבת רחוב או מתחמי בילוי (מתחם הנוצר במרחב שבין מספר מועדונים ועוד). סמכות זו מוגבלת מבחינת הזמן – על ההכרזה לנקוב במועדים שבהם ניתן להפעיל את הסמכות. כמו כן מוגבלת הסמכות מבחינת

כאמור, הסמכות המוצעת בסעיף זה הוגבלה רק לנסיבות של חשש סביר לביצוע מעשה אלימות כנגד אחר. קיומו של חשש סביר יכול שיתבסס על מעשיו של אדם או נסיבות שונות המעלות חשש כי הוא עומד לבצע מעשה אלימות, כגון: תגרה בין אנשים שיכורים, התקהלות המלווה באימונים בין אנשים וכדומה. תכליתה של סמכות זו לאפשר למשטרת ישראל למנוע אירועי אלימות בטרם התרחשותם, באותן הנסיבות שבהן הסיכון לפגיעה בחיים ובגוף גובר בשל השימוש בכלי נשק באירועים כאמור.

סעיפים לסעיף 6 המוצע

2 עד 4 מוצע לקבוע בסעיף 6 לחוק כי שוטר יהיה רשאי לערוך חיפוש על גופו של אדם המצוי במקומות המפורטים בתוספת השנייה המוצעת, שהם סוגי עסקים שלפי טיבם מועדים לאירועי אלימות. מטרת החיפוש היא לשם בדיקה האם אותו אדם נושא עמו שלא כדיון נשק, וזאת אף אם לא קיים חשד סביר בדבר נשיאת נשק או חשש שהאדם עומד לבצע עבירת אלימות כאמור לעיל. המקומות שבהם ניתן לערוך חיפוש כאמור הם משני סוגים:

(1) מקומות המנויים בתוספת השנייה המוצעת, שהם מקומות אשר יש בהם חשש מוגבר לאלימות, בשעות

4. אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת שנייה

(סעיף 6ב(א))

1. מועדון, פאב, דיסקוטק או עסק אחר מסוג זה שנועד לבלוי, ואשר נמכרים או מוגשים בו משקאות משכרים לשם שתיה במקום;
 2. מקום שבו נערכים משחקים באמצעות מכונות, משחקי ביליארד, משחקי קלפים או משחקי קוביות;
 3. מקום שבו מתקיים אירוע ספורט, כהגדרתו בחוק איסור אלימות בספורט, התשס"ח-2008².
5. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000³, בתוספת הראשונה, אחרי פרט 50 יבוא:
- "51. ביטחון פנים – הכרזת מפקד מחוז בהתאם לסעיף 6ב לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005."

תיקון חוק בתי
משפט לעניינים
מינהליים

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 5 עוד מוצע כי בחינה שיפוטית של הכרזת מפקד מחוז במשטרת ישראל, כאמור בסעיף 6ב(ב) המוצע, תיעשה בדרך של עתירה מינהלית לבית משפט לעניינים מינהליים. לשם כך מוצע תיקון עקיף לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000.

המקום – המקום שבו ניתן לבצע את החיפוש צריך להיות מגודר או מסומן בגבולותיו. עוד מוצע לקבוע כי במקום שהוכרז עליו כאמור, יורה מפקד המחוז על תליית שלטים בדבר קיומה של סמכות החיפוש האמורה (סעיף קטן (ב) המוצע).

² ס"ח התשס"ח, עמ' 878.

³ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ה, עמ' 16.